

BYGGVÄSTEN

Tidning till medlemmar i Byggnads Väst årgång 6 nr 2. Juni 2015

Få stenkoll på
LÄRLINGSJOBDET
SIDAN 5

Golvläggare tjänar på ackord

SIDORNA 8-9

Elever bygger Mariestads första bastuflotte SIDORNA 10-11

**Lagbasen
gillar
resultat**

SIDAN 14

**"Hur vill
vi ha våra
löner?"**

SIDAN 12

**Kontroller
ska minska
byggolyckor**

SIDAN 4

Väst
BYGGNADS

Låst läge. Lönetvisten med NCC bottnar i att företaget vill fasa ut ackordet och i stället införa andra löneformer. Liknande lönekonflikter pågår även i andra delar av landet.

Gör din röst hörd i lönefrågan

I skrivande stund pågår fortfarande lönetvisten på NCC i Västsverige där nu drygt 20 arbetsplatser är indragna och flera tvingas gå på stupstocklön. NCC har sagt nej till att ge byggarna retroaktiv lön för inkomstbortfallet under stupstockslönen och parterna befinner sig fortfarande långt ifrån varandra.

På sidan 12 i Byggvästen finns en uppmaning från vår avtalsansvarige Jesper Carlsson. Han efterlyser era idéer och konkreta förslag till avtalsförändringar. "Vi som förbund måste våga tänka i nya banor och ha mod att genomföra för-

ändringar i kollektivavtalen som kan minska antalet konflikter under rådande fredsplikt" skriver han.

En uppmaning som är högaktuell då avtalsrörelsen drar i gång i höst. Byggnads avtalssekreterare Torbjörn Hagelin säger att våra lönesystem kan bli en av de viktigaste frågorna.

- BI vill flytta makten och ta bort möjligheten för medlemmarna att kunna påverka sitt arbete och sin lön, säger Hagelin.

Så ta chansen och gör din röst hörd!

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Utgivning: Fyra nummer per år
Adress: Byggvästen, Olof Palmes Plats 1,
413 04 GÖTEBORG

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson

Redaktör: Johanna Lundström

(text & foto om ej annat anges)

010-601 14 39,

johanna.lundstrom@byggnads.se

Redaktionskommitté: Linnéa Ellström,
Tomas Emanuelsson, Charlotte Bejmyr,
Henrik Fager, Rickard Kronlid, Michael
Nyrén, Peter Hellberg, Jörgen Frödelius
Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

Byggnads Väst

KONTAKT

Alla kontor: 010-601 10 09
Medlemsservice: 010-601 14 14
vast@byggnads.se
byggnads.se/vast

KONTOR

Göteborg (regionkontor)
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
Fax: 031-774 33 77

Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS
Fax: 031-774 33 77

Halmstad

Andersbergsringen 104
302 55 HALMSTAD
Fax: 010-601 13 98

Skövde

Box 417 (Besök: Torggatan 18, vän 3)
541 28 Skövde
Fax: 010-601 12 83

Trollhättan

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Fax: 010-601 14 99

Öppettider på kontoren:

Månd-torsd 8-12, 13-16, fred 8-12
(8-12 även dag före "röd dag"/afton)

Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15,
fred 9-12

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd-torsd: 8-12, 13-16

Fred: 8-12, 13-15

(Medlemsservice 9-12)

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00

E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider

Ersättning, medlemskap och avgifter

Månd- fred: 9-11

Utlandsarbete

Månd, onsd och fred: 9-11

Omprovning eller överklagan

Månd-fred: 9-11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog

Kassakort skickas till:

Byggnads a-kassa,
FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

På omslaget syns golvläggaren Peder Ljung som jobbar på Sandå golv i Halmstad. För honom är det självklart att jobba på ackord. Läs mer om varför ackord lönsar sig för golvläggare på sidorna 8-9..

Ett telefonnummer för fackliga frågor

010-601 10 00

Det finns ett tredje alternativ

gin som gick ut på att ta från våra gemensamma tillgångar och ge till den enskilde. Vi är i skriande behov av reformer för att få ordning på det gemensamma. Vi ser att vår infrastruktur är svårt eftersatt. Vägarna ser ut som lapptäcken och järnvägsnätet dras med gigantiska under-

hållsproblem.

Trots detta görs strukturförändringarna inte gemensamt. I stället ska de ut på marknaden så att enskilda företag kan tjäna pengar på underhållet av dessa för landet så viktiga funktioner. Samma gäller skolan, omsorgen om våra äldre, sjukvård osv. Min politiska övertygelse är att vi behöver hitta vägar tillbaka till ett samhällssystem där vi tar ett gemensamt ansvar.

På senare år har vi styrts av en regering som tycker att den enskilde är viktigare än kollektivet och det genomfördes massor av beslut i linje med denna ideologi. Vilket lett till ett system med ökad segregation och utanförskap och avgifter i stället för skatt efter bärighet.

Vad kan vi då göra? Sätta igång att bygga den starka staten igen? Nja, är osäker på om vi i dagens politiska landskap kan höja skatterna och få tillbaka det som en gång varit. För då krävs det att många är beredda på att låta samhället sköta denna återuppbyggnad.

Tyvär är förtroendet för politiska lösningar väldigt lågt, så jag tror inte det går. Dessutom är det aldrig bra att se bakåt. Den möjlighet jag ser är den samma som många såg tidigt, men som sedan övergavs till förmån för den starka staten. Nämligen Kooperation. Vi i arbetarrörelsen startade Kooperationen för att motverka kapitalistiska monopol och förtryck.

Genom Kooperationen kunde vi sätta press på de övriga aktörerna och vi ägde medlen själva.

” Vi behöver hitta tillbaka till ett samhällssystem där vi tar gemensamt ansvar

Kan vi utveckla detta? Min övertygelse är att det kan vi! Se bara på framgångarna på bostadsmarknaden med Riksbyggen och HSB, som ju är en form av Kooperation. Jag är övertygad om att vi kan börja utveckla kooperativa hyresrätter och ett starkt komplement på bostadsmarknaden.

Varför inte skolor, dagis, äldre vård i större omfattning än i dag? Det skulle bli ett alternativ till de vinstdrivande företagen och göra att vi som brukare också äger och råder över medlen.

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads Väst

Vi kan konstatera att de ideologiska skillnaderna lyser lika starkt idag som i slutet av 1800-talet eller i 1930-talets Europa. Varför inte snabbt titta på hur vi fick demokrati i det lilla fattiga Sverige under början av förra århundradet?

När vi ser på hur vårt land styrs i dag är demokratin en självklarhet men Sverige var ett av de sista länderna i Europa som införde demokrati. Motståndet från gammal adel, kungahus och kapitalet gjorde att de första helt demokratiska valen i Sverige genomfördes först 1921.

Det krävdes en väpnad revolution i Ryssland för att skrämma den svenska makteliten att ge med sig och införa rösträtt för alla oavsett inkomst, utbildning och kön. Så demokratin är ingen naturlag utan något vi måste värna om.

Nu lite om dagens politiska landskap, där vi ser att den sittande regeringen försöker bryta den borgerliga ideolo-

Fler kontroller ska förebygga olyckor

I april startade Arbetsmiljöverket ett treårigt inspektionsprojekt som ska motverka olyckor och ohälsa i byggbranschen.

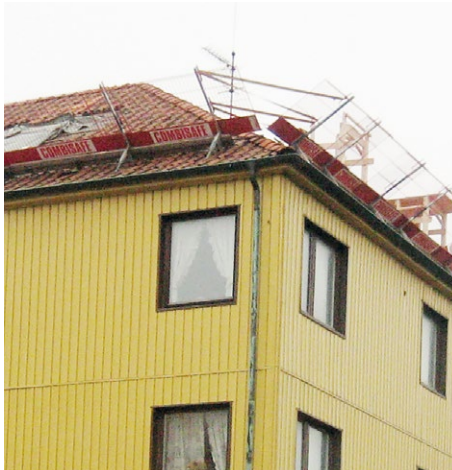
– Tyvärr är det en bransch där det händer mycket olyckor, säger projektledaren Kicki Höök.

I år kommer cirka 1 200 arbetsplatser besökas och fokus ligger på små företag med 1–49 anställda.

– Ofta har de inte resurser och tiden att lägga på arbetsmiljöarbete och många saknar kunskap, säger Kicki Höök, projektledare på Arbetsmiljöverket

Att det blir allt längre underentreprenörskedjor är också ett bekymmer när det gäller säkerheten på byggarbetsplatser menar Kicki Höök.

– Det borde ställas högre krav vid upphandling. Tittar man på England till exempel så har de betydligt tuffare krav på sina underentreprenörer jämfört med hur det ser ut i Sverige.

Stoppat bygge. Byggnads Väst lade in ett skyddsombudstopp på en arbetsplats i Göteborg eftersom fallskyddet var monterat på ett tveklaktigt sätt och fallhöjden var för låg.

Projektet innehåller också andra delar. En är att inspektera i tidiga skeden av byggprocessen. De sex största byggföretagen i Sverige ingår också i

projektet och dessutom kommer stora infrastrukturprojekt att inspekteras, exempelvis tunnelbyggen och större vägbyggen.

– Det har skett både dödsfall och olycksfall i större infrastrukturprojekt de senaste åren. Därför vill vi sätta fokus på arbetsmiljöfrågorna i de här projekten, säger Håkan Olsson, avdelningschef på Arbetsmiljöverket.

Projektet är treårigt och en första utvärdering görs redan nästa år. Kicki Höök betonar att Arbetsmiljöverket alltid är ute och inspekterar byggarbetsplatser, men att det också behövs mer riktade extrainsatser eftersom byggbranschen är så olycksdrabbad och dessutom är svårare att kontrollera än många andra branscher.

– Den är lite speciell eftersom det inte finns fasta arbetsplatser. Vi måste flytta fram positionerna och ställa krav så att olyckorna förebyggs.

KRÖNIKA

Mer resurser kan vända dyster statistik

Den 28 april hedrades alla som dödats på sina arbetsplatser. Världsdagen för säkerhet och hälsa sammanfaller med Workers Memorial Day, som världsfacket och europafacket står bakom. Att denna dag borde få mer uppmärksamhet än ett seminarium i Stockholm styrks av skrämmande siffror från FN-organet ILO.

313 miljoner arbetstagare skadas årligen genom sitt arbete, 860 000 per dag. Av dessa avlider 2,3 miljoner på grund av olyckor eller arbetsrelaterade sjukdomar, 6 400 per dag. Siffror som är svåra att ta till sig och förstå.

Den svenska verkligheten berättar

om att i Sverige avlider 1 400 årligen i sjukdomar kopplade till förhållanden på arbetet. Nära 30 000 skadas varje år i arbetsplatsolyckor, 53 med dödlig utgång under 2014.

Här i Västsverige skadas 21 arbetstagare varje dag och förra året avled 14 arbetstagare.

Vad beträffar byggbranschen kan vi skyddsombud göra skillnad. Om vi blir fler skyddsombud, som med intresse och god utbildning kan vi tillsammans förändra dessa orimligt höga siffror över skadade och döda kamrater.

Vi får också tacksamt ta emot Arbetsmiljöverkets senaste satsning. Myndig-

heten ska under tre år inspektera bygg- och anläggningsbranschen och fokus ligger på småföretag. Man kommer att titta på riskområden som fallrisker, ergonomi, vibrationer, damm samt psykosocial arbetsmiljö.

Detta arbete startar förvisso med blygsamma 1 200 besök över hela landet, men för min del är det i alla fall 1 200 fler besök än förra året.

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

Så klarar du lärlingsjobbet

Gillar lärlingslivet. Mathias Lindahl har varit lärling hos Peab i ett år. Tack vare ett samarbete mellan Peab och byggprogrammet på Fässbergsgymnasiet i Mölndal var det inga problem att få en lärlingsplats direkt efter skolaslutningen.

– Det är kanon, men inte för vem som helst. Det kan vara lite hård stämning, fast med glimten i ögat förstås, säger Mathias om livet som lärling. Mathias är 20 år och har drygt ett år kvar innan han jobbat ihop de 6 800 timmar som krävs för att få ett yrkesbevis.

Bra att veta för dig som är lärling

Du måste anmäla din lärlingsanställning

Du fyller i anmälan tillsammans med arbetsgivaren och skickar den till din yrkesnämnds region. Jobbar du inom bygg, golv eller vvs får du en elektronisk lärlingsbok där du registrerar dina timmar och har din utbildningsplan.

För att kunna logga in måste både din och din arbetsgivares e-postadress anges i anmälan. Plåt- och glaslärlingar har ett lite annorlunda utbildningsupplägg, se yrkesnämndernas hemsidor:

Bygg och golv: www.byn.se

VVS: www.vvsyn.se

Plåt: www.pvf.se

Glas: www.gbf.se

Anställningsform för lärlingar

Det är nästan bara tillsvidareanställ-

ning som gäller för lärlingar. I vissa fall kan det röra sig om en visstidsanställning, men det måste godkännas av din yrkesnämnd.

Håll koll på utbildningstimmarna

För att få ditt yrkesbevis måste du ha uppfyllt ett visst antal utbildningstimmar. Därför är det viktigt att du anmäler din lärlingsanställning direkt så att timmarna börjar räknas från första anställningsdagen.

Företaget du jobbar på måste ha kollektivavtal

I kollektivavtalet regleras vad som gäller för en lärling. Kollektivavtalet är din trygghet som styr arbetsvillkor, lön och försäkringar. Jobbar du på ett företag som saknar kollektivavtal räknas inte dina lärlingstimmar och du får inte ut något yrkesbevis.

Ombudsman Johan Hallins lärlingstips

- Håll tiderna
- Visa dig intresserad av att lära dig arbetet
- Inga telefoner på arbetstid
- Du kommer fixa detta!

Anmäl dig till a-kassan

Du blir inte automatiskt medlem i Byggnads a-kassa när du blir medlem i Byggnads. Anmäl dig därför till a-kassan på byggnadsakassa.se. Är du inte med i a-kassan får du ingen a-kassa om du blir arbetslös.

Spara alltid dina lönespecifikationer

Varje gång din lön betalas ut får du en lönespecifikation av din arbetsgivare. Det är viktigt att du sparar dessa, för visar det sig att din arbetsgivare fuskar med skatten eller annat kan lönespecifikationen vara det enda beviset du har.

Hänt i Byggnads Väst

20 mars. Regionmästerskapet i VVS hölls på Kavelbros gymnasium i Skövde. Vinnare blev Anton Håkanson från Kattegattgymnasiet i Halmstad.

28 mars. Regionfullmäktiges årsmöte hålls i Folkets Hus i Göteborg.

19 mars. Skyddsrondbesök på Onsjö i Vänersborg. Byggnads Väst träffade bland annat Tony och Robert från JT Byggservice.

16 april. Skyddsombudsträff i Lidköping. Temat är asbest.

9 april. Ordning- och reda-gruppen besöker Vårö bruk för kontroll av underentreprenörer.

9 april. Lagbasar från regionen som har en träff i Göteborg sänder en hälsning på Facebook till sina kamrater med anledning av lönetvisten på NCC.

20 mars. Den 100:e omgången av Påfarten i region Väst anordnas. Det firas med en gruppbild på dagens deltagare.

Vi vill ha din bild!

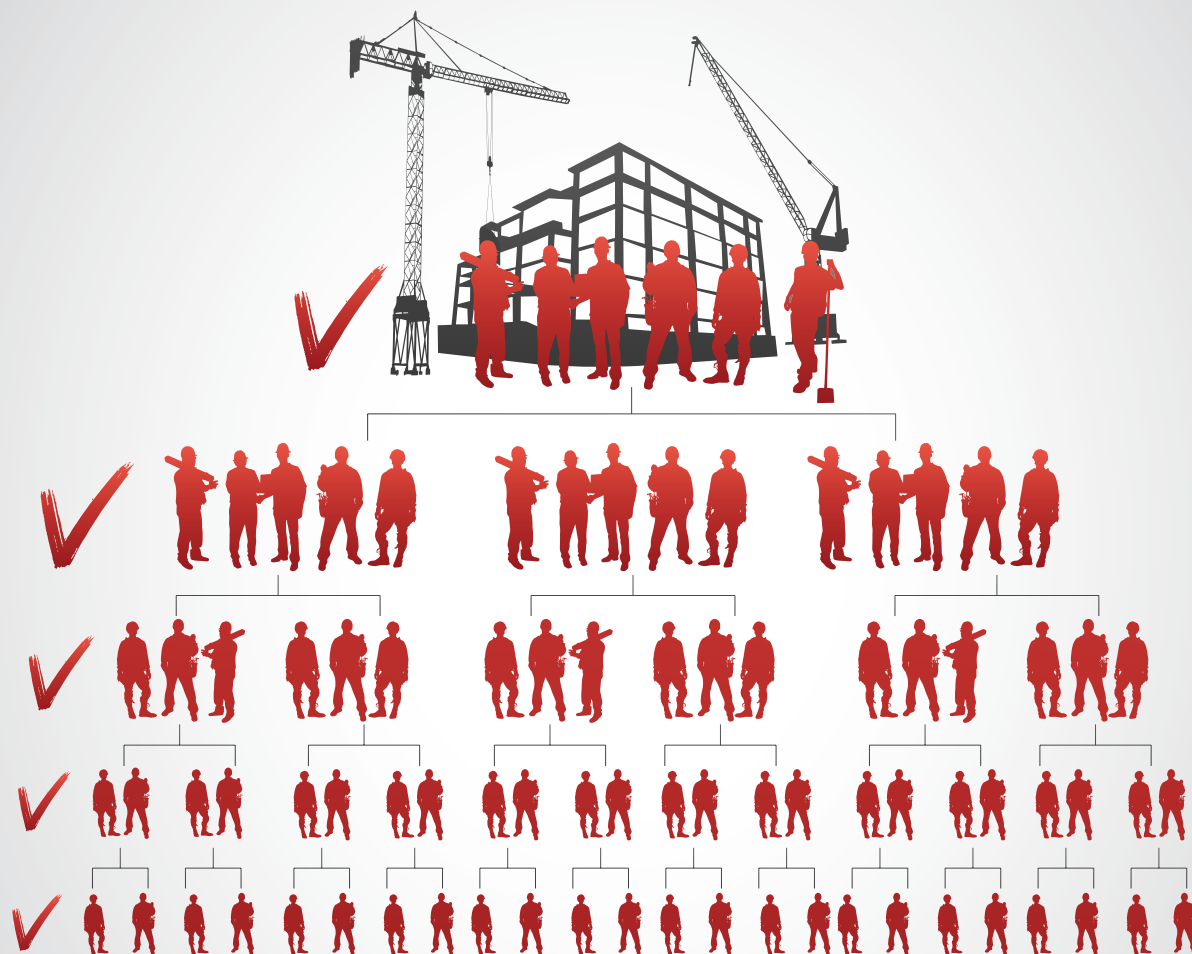
Har du fotograferat någon facklig aktivitet? Skicka in en bild till johanna.lundstrom@byggnads.se så kanske den kommer in i Byggvästen. Tänk på att bilderna ska hålla bra kvalitet och vara högupplösta (ca 1 mb). När du skickar din bild till Byggvästen ger du samtidigt ditt tillstånd till publiceringar i Byggnads olika medier.

Du hittar fler bilder på facebook.com/byggnadsvast

Äntligen!

Från den 1 januari 2015 gäller huvudentreprenörsansvaret.

Resan har startat mot en bransch utan låglönekonkurrens och oseriösa företag.

huvudansvar.byggnads.se

Så höjer golvläggarna sin lön

En golvläggare som jobbar på ackord tjänar drygt 30 kronor mer i timmen än en som går på tidlön. Ändå är det ovanligt med mätning i golvbranschen.

Golvläggaren Ronny Nilsson på Sandå golv i Halmstad har en mission. Han vill få fler golvläggare att upptäcka fördelarna med ackord. För det finns mycket att vinna menar han. Som högre lön och mer inflytande över sitt arbete. Att det skulle vara krångligt och tidsödande att mäta håller Ronny inte med om.

- Det tar max 30 minuter att fylla i 40 timmars jobb. För den lilla tidsåtgången kan du öka din lön med 20-40 kronor i timmen.

Byggnads Väst har tagit fram en excel-fil där golvläggarna fyller i omfattningen på de olika arbetsmomenten, som till exempel hur många meter trösklar som satts fast eller antalet kvadratmeter stavparkett som har lagts. När tabellen är ifylld mejlas den till Byggnads Väst som sammanställer ackordlistan och skickar till arbetsgivaren.

I framtiden hoppas Ronny att excel-filen i stället blir en app, så att all mätning kan skötas direkt i mobilen. Ett förslag han vidarebefordrat till Byggnads förbund.

” Det tar max 5 minuter om dagen att fylla i och lönen blir högre än om jag haft timpenning, För mig är det självklart att jobba på ackord

Peder Ljung
Golvläggare
Sandå golv, Halmstad

Ackord lönar sig för golvläggare

+36kr/tim

Mätning lönar sig. Golvläggaren Robin Dahl går igenom arbetsuppgifterna tillsammans med Ronny Nilsson så att de kan räkna ut vad timlönen blir om man i stället använder ackord.

Ackordutbildning. Golvläggare på Oves golv lär sig hur de räknar ut ackord med hjälp av en excel-fil. På bilden syns Sebastian Laxell, Robin Dahl och Peter Johansson.

- Vi går mot en digital värld och jag tror att det här sättet att jobba framförallt kan vara intressant för alla ungdomar, säger han.

Alla håller dock inte med Ronny Nilssons om hans framtidsvision. I en Facebookgrupp för golvläggare får Ronny och andra ackordanhängare en hel del mothugg. Ett återkommande argument är att arbetsgivaren skulle gå i konkurs, eftersom lönerna blir högre.

Ett argument som Ronnys kollega på Sandå golv, Peder Ljung, avfärdar.

- Ju mer vi presterar desto mer tjänar arbetsgivaren. De flesta arbetsgivare som tar betalt per timme vet inte vad lönen blir. Med ackord blir det lättare att ta rätt betalt för arbetet, säger Peder som inte kan tänka sig att jobba på tidlön.

På Sandå golv mäts nästan all tid och företaget tillhör de som har störst omsättning i regionen.

Peder Ljung håller inte heller med om att ackord ökar stressen på jobbet.

- Självt är jag bara medelsnabb. Men

vi som är äldre kan kompensera det genom bra planering och att vi genom vår erfarenhet gör mindre fel.

Vid sidan av sitt jobb på Sandå golv anordnar Ronny ackordsutbildningar för golvläggare runt om i regionen. En fredagseftermiddag i Halmstad består deltagarna av fyra golvläggare på Oves golv i Falkenberg. Deltagarna har med sig egna räkneexempel som Ronny lägger in i exceldokumentet.

Vissa jobb ger betydligt högre timförtjänst. På andra arbeten är skillnaden inte lika stor. Men gemensamt för alla beräkningar är att golvläggarna skulle höja sina löner om de började använda ackord.

Något som kräver ett annorlunda tänk konstaterar deltagarna. Men att det verkar vara värt det.

- Är det så att man kan öka på lönen är det självklart vi ska använda det här, säger golvläggaren Sebastian Laxell.

Snittlön för golvläggare i Väst 2014

Tidlön: 198, 95 kr/tim

Prestationslön: 234, 69 kr/tim

ACKORD ✓✗

✓ FÖRDELAR

Högre timförtjänst. Ackordet ger mellan 20-40 kronor mer i timmen.

Mer inflytande över arbetet.

Du kan påverka din lön. Behöver du mer pengar kan du lägga in en extra växel under en period.

Lättare för företagen att beräkna den totala kostnaden för ett arbete.

Ackord driver löneutvecklingen vilket påverkar löneläget för hela yrkesgruppen.

✗ NACKDELAR

Ett litet merarbete som kan vara ovant i början

Ackord kan upplevas som stressande för vissa.

En del arbetsgivare är skeptiska till ackord. Men de kan inte neka eftersom kollektivavtalet säger att prestationslön ska vara huvudlöneformen i branschen.

Vill du veta mer eller boka en kurs i ackord för golvläggare?

Kontakta Ronny Nilsson
072-722 29 25, 070-625 28 30
nilsson_ronny@hotmail.com

Snart är bastun klar. Alva Hallgren sågar till plankor till bastun. Bakom henne sitter Emil Gustafsson och Johannes Persson på en bänk som kommer bli en del av uteplatsen.

Flytande bastu ger elever riktig erfarenhet

På Vadsboskolans byggprogram är det viktigt att eleverna får göra saker som är beständiga. Ett sådant projekt är Mariestads första flytande bastu som blir en riktigt flott historia.

Vårsolen skiner över bastuflotten som just nu står på skolgården utanför Vadsbogymnasiet i Mariestad.

Inne i själva bastuhuset håller sista-årsbyggeleverna Niklas Larsson och Alva Hallgren på och monterar takpanel.

– Man börjar se hur bastun kommer bli nu. Jag tror det kommer bli fint för de

som ska använda den sen, säger Niklas. De som ska använda bastuflotten är hyresgäster i ett nybyggt område som ligger vid Vänerns strand. Kommunala bostadsbolaget Mariehem kontaktade byggprogrammet och frågade om de ville bygga flotten. Ett erbjudande som var självklart att tacka ja till säger läraren Harry Delsmyr.

– Det är viktigt eleverna får göra något som verkligen kommer användas, inte bara en massa lektugor, säger han om vilken sorts elevprojekt som skolan föredrar.

Skolans villkor är att det inte ska finnas någon stressande deadline.

– Det får ta den tid det tar, säger Harry Delsmyr.

Runt 4–5 elever i taget bygger på flotten som kommer bli ett imponerande inslag i vattnet. Förutom en vedeldad bastu blir det en stor uteplats med grill och inne i bastun finns det också en lucka i golvet för den som snabbt vill kyla ner sig.

– Tanken är att bastandet ska bli en process och en social aktivitet. Först måste man tända elden och få bastun varm. Det här är inte något man betar av på en timme, säger Harry Delsmyr.

Vinsten för Mariehem är att de får

Modellskiss. Bastunflotten vilar på en stomme som tillverkats i Östergötland och som sedan transporterats till Mariestad.

Arbete pågår. Kevin Moberg skär till isoleringen som ska användas inne i bastun.

Egengjutna ankare. 10 stycken betongankare ska hålla flotten och bryggan på plats. Totalt har 24 ton betong gått åt till gjutningen.

Bastuflottens hemvist. Här vid Vänerns strand kommer bastuflotten att sjösättas lagom till sommaren.

en bastuflotte byggd utan några större arbetskostnader. Men Harry tycker inte att det kommunala bolaget skor sig på elevernas arbete.

– Det kostar nog mer än vad det smakar för Mariehem, säger han och listar alla utlägg och det faktum att enbart transporten av flottstommen till och från Vadsbogymnasiet är en dyr historia.

Bastuflotten blir Mariestads första och planen är att den ska sjösättas innan sommaren. Trots att eleverna inte har någon tidspress har bygget gått snabbare än planerat. Flotten är också ett sätt att hålla eleverna sysselsatta när det råder brist på praktikplatser, ett bekymmer som många byggprogram brottas med. I Mariestad har skolan

löst det genom att alltid försöka ha ett externt projekt på gång parallellt med praktiken. En lösning som inte bara ger yrkesfärdighet, det skapar också en stolthet som varar menar Harry Dels-

myr och pekar ut mot vattnet där flotten snart ska stå.

– Om tio år kan eleverna fortfarande gå förbi här och säga att ”den här bastuflotten var jag med och byggde”.

Om byggprogrammet på Vadsbogymnasiet

Programmet har inriktningen husbyggnad. 16 elever i varje årskurs. Utbildningen är populär. I år var det 56 procent fler sökande än det finns platser. Byggprogrammet lockar

också en del tjejer. I snitt är det en tjej i varje klass och detta läsår går det två tjejer i årskurs 1.

Skolan tar ibland även in uppdrag från privatpersoner som vill bygga med hjälp av eleverna.

Jesper Carlsson
Avtalsansvarig

Hur vill vi ha våra löner?

Under tre dagar i april samlades lagbasar från hela landet för att diskutera löneformerna i Byggtvalets §3 och dess framtid. Denna träff ser jag som något positivt och ett avstamp inför framtiden och 2016 års avtalsförhandlingar.

Vi har sett under en längre tid hur våra lönesystem attackeras av arbetsgivarna och deras medlemsorganisation Sveriges Byggindustrier (BI). Detta har inte minst vi i Väst fått känna av och då tänker jag närmast på lönekonflikterna med NCC.

Denna typ av arbetsgivarnas egenarrangerade avtalsförhandlingar under rådande fredsplikt kan vi inte acceptera. De försöker ensidigt driva igenom uppgörelser i strid med gällande kollektivavtal, då de bland annat vill införa tidlön i stället för ackord. Eller som de säger erbjuder medarbetarna tidlön.

Vi som förbund måste våga tänka i nya banor och ha mod att genomföra förändringar i kollektivavtalen som kan minska antalet konflikter under rådande fredsplikt. Dessa konflikter tenderar att ge dåligt utfall till våra medlemmar, och flyttar sällan fram våra positioner. Nu ges det en möjlighet att förändra avtalen på rätt sätt via avtalsmotioner, som jag hoppas att många medlemmar utnyttjar.

Vi måste tänka strategiskt inför framtiden, och vad som ger bäst utfall åt alla medlemmar.

Har man en idé eller konkreta förslag till avtalsförändringar, är man som medlem alltid välkommen med dessa synpunkter.

Vad medlemmarna tjänar

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, **byggnads.se**. Frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson, 010-601 14 13**.

Prestationslönestatistik TBMA* 1 febr – 30 apr 2015

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	Sandå Sverige	Torsgatan 10A-102	16	266,11	Ackord
2	Per Jacobsson Bygg	Stenunge Allé	5 927	256,17	Ackord
3	Asplunds Bygg i Falköping	Rånna Egendom Skövde	1 111	250,32	Ackord
4	Peab Sverige	Brf Fotografen Trollhättan	2 501	245,68	Ackord
5	Sandå Sverige	Diverse, mars 2015	72	239,73	Ackord
6	GH Olofsson Bygg & Entrepr	Våglångsgatan badrum	2 173	235,00	Ackord
7	Peab Sverige	Halmstad Plaza	2 064	232,04	Ackord
8	Peab Sverige	Spån./Timmerv. Skövde	1 728	230,63	Ackord
9	Tommy Byggare	Kv Mejeriet 7 Alingsås	2 260	230,41	Ackord
10	Peab Sverige	Spån./Timmerv. Skövde	1 349	230,19	Ackord
11	GH Olofsson Bygg & Entrepr	Vindspelet	2 934	229,62	Ackord
12	Asplunds Bygg i Falköping	Knäpplans Förskola Hjo	1 298	227,41	Ackord
13	JM AB	Brf Skeppsbyggaren Göteborg	2 605	227,00	Ackord
14	Markbygg Construction Väst	Förskola Kreatören Uddevalla	1 535	225,60	Ackord
15	DMJ Bygg AB	Kvillebäcken Lotten L Göteborg	2 640	225,00	Ackord

* TBMA=Trä Betong Mur Anlägg

Prestationslönestatistik övr. yrken* 1 febr – 30 apr 2015

	Företag	Objekt,ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
VVS	Installationsbolaget Gbg	Projekt K21 Krokslätt	4 569	330,50	Ackord
VVS	Bravida Sverige	Goda Grannar Etapp 1	545	262,48	Ackord
VVS	Imtech VS-teknik	Jordmånen Halmstad	6 415	216,56	Ackord
Golv	Skandinavisk Parkett Service	Bygg-Arvid Borås	20	372,38	Ackord
Golv	Skandinavisk Parkett Service	Veidekke Sannegården	6	368,24	Ackord
Golv	Skandinavisk Parkett Service	West Bygg Kviberg	22	338,73	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 10	7	268,43	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 13	2	220,07	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 9	29	214,67	Ackord

* Ingen statistik för plattsättning har inrapporterats under perioden

Kvala in till Byggnads Open

Spelar du golf? Då har du chansen att kvala in till Byggnads Open i Stockholm – en golftävling för medlemmar där Byggnads står för resa, kost och logi.

Medlemmar i Byggnads Väst kan under juni månad kvala in sig till tävlingen den 12 september i Stockholm. För att delta skickar du in juni månads bästa resultat (scorekort) till Byggnads Väst. De tre medlemmar som har bäst resultat får sedan representera Byggnads Väst i tävlingen.

När: 11–13 september.

Plats: Rönneberga kursgård på Lidingö. Tävlingen hålls på Sundsta GK.

Program: Vi ses fredagen den 11 september klockan 18:00 på Rönneberga för en genomgång av tävlingen. Klockan 08:00 morgonen därpå åker vi ut till golfbanan och 09:30 är första starttid. På kvällen är det prisutdelning och middag.

På söndagen informerar förbundsordförande Johan Lindholm om fackets framtid och sedan åker vi hem klockan 13:00.

Deltagaravgift: Varje deltagare får betala en anmälningsavgift på 500 kronor som betalas till Rönneberga på plats. Byggnads står för resor, kost och logi.

Anmälan: Skicka in en kopia av ditt scorekort till Byggnads Väst, Olof Palmes Plats 1, 413 04 Göteborg Märk kuvertet Byggnads Open.

Vi måste ha din anmälan senast 21 juli. Vid frågor kontakta Mats Arnsmar, 010-601 15 02, mats.arnsmar@byggnads.se

Huvudentreprenörsansvaret förklarar på 3 minuter

Från den 1 januari 2015 gäller huvudentreprenörsansvaret. Ett krångligt ord, men nu finns det en film som pedagogiskt förklarar allt på 3 minuter. Du hittar filmen och mycket annan bra information om huvudentreprenörsansvaret på huvudansvar.byggnads.se

Följ oss på Facebook
facebook.com/byggnadsvast

Byggarbetslösheten under april månad

Under april månad var 2 048 arbetslösa och i program i

byggbranschen i Västra Götalands län. Varav 638 stycken var lärlingar (268 av dessa var under 25 år).

I Hallands län var 363 arbetslösa och i program, varav 124 stycken

är lärlingar. 87 av lärlingarna är under 25 år. Jämfört med april 2014 har arbetslösheten minskat med 41 procent i Västra Götaland och med 35 procent i Halland.

Hej lagbasen Mattias Lidén... ...berätta om ditt uppdrag!

Därför blev jag lagbas

Det var ingen annan som ville ha uppdraget! Jag visste inte riktigt vad det innebar, utan blev lite inkastad. Det var 14 år sedan och sedan dess har jag varit lagbas i stort sett hela tiden. Uppdraget passar mig för jag gillar att räkna och är tävlingsinriktad. Att tjäna mer pengar är en drivkraft.

Detta gör jag

Jag ansvarar för laget, jag är en slags arbetsledare ligit kan man säga. Vi jobbar på ackord, så mycket av uppdraget handlar om att räkna på tid och materialåtgång och kontrollera att beräkningarna stämmer, vilket de aldrig gör! Sen är jag också länken mellan arbetsgivaren och laget.

Roligast med uppdraget

Att kunna påverka lönerna, jag ser resultatet av mitt arbete direkt.

Egenskaper som krävs av en lagbas

- Gilla att räkna
- Vara stresstålig
- Ha framförhållning
- Duktig på att planera
- Vara bra på att kommunicera (inte alltid min starkaste sida)

Jobbigast med uppdraget

Konflikter i laget, även om man själv inte är inblandad så måste man ta i det. Sen tar uppdraget mycket tid också, så det kan vara stressigt att kombinera med mitt vanliga jobb. Det blir en del kvälls- och helgjobb.

OM MATTIAS LIDÉN

Ålder: 37 år
Gör: Snickare och lagbas på Peab. Ledamot i Byggnads Västs regionstyrelse.
Bor: Vänersborg

Ensam företagare är inte stark

Min krönika publicerades ursprungligen i Byggvästen 2012 och med tanke på vad som händer nu när arbetsgivarna vill ta ifrån oss makten att påverka våra löner så tål den att publiceras igen. För allt hänger ihop.

Vadå! Är man en duktig snickare så får man jobb! Man behöver inte förlita sig på någon fackförening för att tvinga arbetsgivare att behålla en. Gör bara ditt jobb så blir du kvar.

Vi hade en enmansföretagare på bygget och han satt i vår byssja och gillade att diskutera. Han tyckte facket var skit. Man gjorde bäst i att förhandla själv. Många långa diskussioner blev det. Han var övertygad att det var skit med facket.

Företagaren var tydligen inte medveten om att hans tjänster kunde avslutas närsomhelst, men om man förlitar sig på hur duktig man är kanske det inte är relevant. Jag hade i varje fall en fråga till honom som gjorde honom lite fundersam.

Jag undrade vad han fakturerade för

timpris. Jag gissade att han fakturerade någonstans mellan 310 och 330 kronor. Det visade sig stämma, han fakturerade 320 kr. Då undrade jag om det var för att få ut cirka 180 kr i timmen och kunna spara till semester, försäkringar och ifall han blev sjuk.

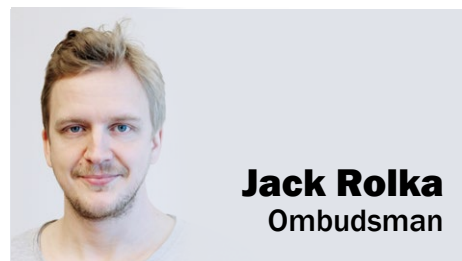
Jo, det stämde. Vad är det som gör att du kan ta det priset? Han undrade vad jag menade. Jo, varför kan du fakturera ett pris som gör att du får ungefär lika mycket som vi anställda får ut i timmen? Han ville inte riktigt förstå.

”Företagaren kunde ta ut det timpriset tack vare vårt fackliga arbete

Jag vill hävda att ensamföretagaren kan ta ut den summan för att vi har satt ribban i branschen genom fackligt arbete. Genom att kämpa fackligt har vi satt ett pris för vad det ska kosta att anställa en snickare och det är det priset du utgår ifrån när du fakturerar 320 kr.

För om vi inte hade kämpat för den här prisnivån skulle ju du som företagare behöva utgå från markadens pris och det kunde ju lika gärna ha varit 90 kronor. Vad är det då som får dig att tro att du skulle kunna få ut samma pris som nu? Då kunde väl lika väl få ut 500 kronor i timmen nu? Enmansföretagaren insåg att det fanns något i det.

Företagaren lämnade arbetsplatsen en månad senare. Inte för att han hade tänkt om, utan för att företaget inte längre behövde hans arbetskraft. Jag tror inte det berodde på att han hade blivit en sämre snickare.

Jack Rolka
Ombudsman

MEDLEMSMÖTEN

Hylte

26 augusti. Kl. 18:30
Skärshult skjutbana samt medlemsmöte (med avtalsinfo)

Lidköping

3 september. Kl.18:30
Läktarsalen Lidköpings Folkets hus

Vänernsberg

5 september. Kl. 18:30
Nygatan i Vänernsberg

Rasmus Larson 22 år

Skyddsombud, Halmstad

”Som skyddsombud behöver du skapa ett förtroende hos de som man jobbar med. Det räcker inte att säga att man ska skydda sig. Vi måste också kunna förklara varför.”

UNG OCH FÖRTROENDEVALD

Vi tycker till

Vilka frågor tycker du är viktigast att driva i avtalsrörelsen?

Alex

Alex Jalo, Rörläggare, Kjellners rör
– Jämställdhet, att det råder lika villkor på arbetsplatser. Inte utnyttja svagare grupper, typ utländsk arbetskraft på arbetsmarknaden

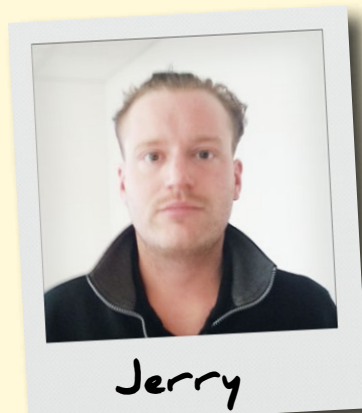
Emil

Emil Jonsson Rörläggare, Kjellners rör
– Arbetsmiljö, lika villkor på arbetsmarknaden, krav på typ lyftkurser och liknande. Ställa större krav på företag att ha friskvård. Resor och trakamentfrågor samt jämställdhet.

Erik

Erik Häregård, Rörläggare, Kjellners rör
– Resor borde förtydligas i avtalet, jag kör själv firmabil. Även arbetsmiljöfrågor, typ dammiga arbetsplatser är viktigt.

Jerry

Jerry Gustavsson, Rörläggare, Kjellners rör
– Resor, som det är idag så vet man inte vad som gäller. Man kan sitta och köra firmabil flera timmar på sin fritid utan att få betalt, det kan inte vara rätt. Arbetsmiljö är också viktigt.

Så blir du medlem i facket

Inträdesansökan

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan byggnavds.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på byggnavds.se. Logga in på medlemssidorna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: **010-601 14 14**.

Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Bildgåtan

Vad företäller bilden? Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först ur mejl/brevhögen. Svara senast 1 juli till johanna.lundstrom@byggnavds.se eller till postadress i Göteborg, se sid 2. Uppge namn, adress och person- eller medlemsnummer. Rätt svar förra numret var cementblandare, betongblandare eller tombola. Vinnare blev Anders Knutsson.

Medlemsmöten hittar du på sidan 15